

Press Review

Politiken, Mathias Kryger, October 2023

POLITIKEN

Mathias Kryger: Mens jeg går rundt i den smukt iscenesatte udstilling, forelsker jeg mig simpelthen

Først var der filmen om Apolonia Sokol. Nu er der billederne på Arken. Og det er virkelig gode malerier. Kunst til tiden faktisk.

Selvportrættet af Apolonia Sokol hedder 'Me After Another Abortion' og er fra 2021.

Det er de døde hvide mænd i den nederste del af Apolonia Sokols maleri 'La Guerre' (2022), der lægger bunden.

En blond mand har opspilede, men døde øjne, blå som en swimmingpool, og en lillagrå tunge hængende ud af den åbne mund. Tungen ligner en snegl eller et tungt lem. Omkring ham: Øjne, hænder og kropsdele, der forbløder, ben og arme afhuggede, hvide knogler synlige i snitfladerne. En behåret røv. Bordeaux nosser hænger som dumme poser, og blodet løber fra hovedet på en penis. En har fået en pil gennem hovedet.

Det var det. De første og sidste hvide cis-mænd i den udstilling!

En behåret røv. Bordeaux nosser hænger som dumme poser, og blodet løber fra hovedet på en penis. En har fået en pil gennem hovedet. Billedet 'La Guerre' (krigen).

Ej, okay. Det passer ikke helt. Men på et symbolsk plan passer det. De hvide mænd er besejrede, og over dem rider en stålsat krigens gudinde på en sort hest.

Nu ligger han der i bunden og svømmer rundt i en sovs af sig selv. Nu er det nogle andres tur

Den hvide mand, som kunsthistorien igennem har domineret i midten af billederne som den portrætterede hersker eller som ham, der svingede penslen. Nu ligger han der i bunden og svømmer rundt i en sovs af sig selv. Nu er det nogle andres tur.

Motivet i 'La Guerre' rimer på et maleri af franske Henri Rousseau, et maleri, der er malet 130 år tidligere, med samme dimensioner (stort), med samme titel, og som tilhører parisiske Musée D'Orsay. Jeg håber, at også det her maleri kommer til at bo på et museum.

Måske på Arken, det første museum, der med denne udstilling viser en stor præsentation af Sokols malerier. Et museum, der med denne udstilling viser, at de forstår sig på at smede med det mest rødglødende jern.

Varmt er der nemlig allerede omkring Apolonia Sokol, hvis følsomme rod af et liv med familie, venner og kunst var emnet for en **ekstremt velanmeldt** og prisvindende dokumentarfilm af Lea Glob, 'Apolonia Apolonia'. En film, der havde premiere tidligere i år på CPH:DOX, og som, generøst, vises i Arkens filmsal én gang hver dag, så længe udstillingen varer.

Hysterisk kvindekrop

Jeg elskede ikke filmen. Men vigtigere: Mens jeg går rundt i Sokols smukt iscenesatte udstilling, forelsker jeg mig i hendes malerier.

Foto: Courtesy of the artist and THE CURE/The Cure, 2023. Courtesy of the artist and THE CURE

Alttertavlens forside er fuld af farver. Bagsiden er, som traditionen byder, malet i dæmpede farver. Værket hedder 'The Cure'.

Jeg ser først det store trefløjede billede a la altertavle, 'The Cure' (2023), fra bagsiden. Her ses maleren selv, bærende på et lærred set bagfra. Hun er iklædt en hvid kjole, ligesom næsten alle andre personer er det på denne tavles bag- eller yderside. De neddæmpede farver er en kontrast til maleriets forside og refererer den flamske tradition for at male den ene side af altertavlen i grå toner.

På forsiden er vi ikke længere i dette metaforiske, farvemæssige Kansas, men mødes af et mættet scenario, hvor kunstneren nu er nøgen og spænder kroppen som en bue og hilser på ikke fjerne tiders repræsentation af den såkaldt hysteriske kvindekrop.

Venstre fløj af billedet viser en demonstration med et skilt, der taler om, at hvid tavshed er vold. Det handler om black lives matter-demonstrationerne, og den kur, som titlen på maleriet henviser til, er nok også det: at stå op for sine idealer og at mødes og danne front. Men også den omsorg, som menneskene yder hinanden i billedet. Kunsten er, hvor naivt det end lyder, også en del af kuren.

Ikke langt fra dette billede hænger maleriet 'Palestine' (2021). Sort hår falder ned over et sort- og hvid-ternet keffiyeh-tørklæde, der er lige så meget en mur, som det er stof.

Og her er vi tilbage ved spørgsmålet om den hvide mand, den nøgne kvinde, transpersonerne og queerpersonerne

Ligesom Sokol aldrig slipper det politiske i sine malerier, slipper hun heller ikke det spirituelle. I hjørnet af den ikke i udgangspunktet sakrale udstillingssal hænger et portræt, højt og dér, hvor to vægge mødes, ganske som man hænger russiske ikoner.

Filtrenes tidsalder

Billedet viser Oksana Schanko, en ukrainsk ikonmaler, kunstner og aktivist og et menneske, som var helt inde i Sokols liv og omvendt, indtil hun, Oksana Schanko, tog livet af sig selv.

Press Review
Politiken, Mathias Kryger, October 2023

Apolonia Sokol er en fabelagtig portrætmaler. Her er det værket 'Bahia' (2019)

I et stort maleri er bunker af kroppe og skæbner sammenflettede på gulvet i et rum med røde gardiner. Det er nat, og der er måneformørkelse uden for vinduet, og det er Oksana Schankos død, det handler om. Også her findes en klar kunsthistorisk reference: 'Le Cauchemar' hedder værket, samme titel som det berømte maleri af en kvinde midt i et mareridt malet i 1781 af Henry Fuseli.

Der findes disse enorme, symbolmættede og referentielle billeder på udstillingen, men blandet med mindre, frontale portrætter af malerens venner.

Le Printemps, 2020, Courtesy of the artist and THE PILL: Courtesy of the artist and THE PILL

Maleriet, der viser en lang række af malerens venner, indvarsler en ny tid og hedder 'Le Printemps' og er en parafrase over Boticellis 'Primavera'.

Og her er vi tilbage ved spørgsmålet om den hvide mand, den nøgne kvinde, transpersonerne og queerpersonerne og om, hvem der har malet hvem gennem tiden og op gennem det, vi har besluttet er kunstens historie.

Alle menneskene i Apolonia Sokols malerier er sig selv, gudesmukke og langlemmede.

Og maleriernes åbenlyse stilmæssige afvisning af den helt grumme realisme (som den sås hos Gustave Courbet eller, senere, Lucian Freud) søger tilbage i tid. Tilbage til maleriet i middelalderen og renæssancen.

Men samtidig rækker afvisningen af rå realisme også ind i vores samtid, hvor den stærkt redigerede selvfortælling hersker.

Vi lever i filtrenes tidsalder, hvor selv ærlighed, følsomhed og omsorg er blevet til kapitaler på sociale medier. Er blevet til billeder på styrke. Men en tid, hvor også ærligheden og styrken møder beskæringens og filtrenes uærlighed: Poseringen.

Også denne tidstypiske dimension af livet findes som en kamp inde i Apolonia Sokols malerier.

Hun er virkelig en maler til tiden.

Press Review
Politiken, Mathias Kryger, October 2023

